

2013

# ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ

ИЗБРАНИ ТЕМИ, ФЕВРУАРИ 2013 г.

- ▶ Обзор на макроикономическото състояние и политики
- ▶ Текущо икономическо развитие
- ▶ Основни икономически индикатори
- ▶ Обзор на държавния дълг



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ  
Министерство на финансите



## — ОБЗОР НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ И ПОЛИТИКИ

- Според предварителните данни, **БВП през четвъртото тримесечие се повиши с 0.5% спрямо съответния период на предходната година, а за цялата 2012 г. ръстът на икономиката възлезе на 0.8%**. Подобно на предходните тримесечия, вътрешното търсене бе основен двигател на растежа, който обаче отслабна в края на годината, след като разходите на домакинствата се забавиха под влияние на по-ниския реален ръст на заплатите. Инвестициите в основен капитал отчетоха нарастване от 0.8% за цялата 2012 г., с което регистрираха положителна промяна за първи път от 2008 г. Износът и вносът отбелязаха понижения. Слабото търсене от страна на основните търговски партньори на страната доведе до свиване на износа на стоки и значително по-нисък растеж при износа на услуги, докато общият внос се понижи до голяма степен в резултат на спад при вноса на услуги.
- Ревизираните данни за развитието на **заетостта** в страната показаха по-голям спад на заетите от началото на 2012 г., с което намалението на заетостта средно за годината се ускори до 4.3%. Според данните от Наблюдението на предприятията, за цялата 2012 г. **средната работна заплата** се повиши с 11.7% и 9.1%, съответно в номинално и реално изражение. **Производителността на труда** също продължи да нараства, като растежът ѝ за 2012 г. бе 5.4%.
- **Нивото на регистрирана безработица** се повиши до 11.9% през януари под влияние на освободените от работа в сектор държавно управление, следвани от тези в търговията и преработващата промишленост. **Потребителските цени** се повишиха средно с 0.2% през месеца, а го-

дишната инфлация според ХИПЦ продължи да се забавя до 2.6%.

- **Текущата сметка** през декември отчете отрицателно салдо. Така натрупаният от началото на годината дефицит възлезе на 267.8 млн. евро или 0.7% от БВП, до голяма степен в резултат на нарастване на търговския дефицит. Балансът по **финансовата сметка** от своя страна бе положителен, като излишъкът достигна 2.1 млрд. евро (5.4% от БВП) за 2012 г., а нетните ПЧИ възлязоха на 1.2 млрд. евро или 3.1% от БВП.
- Проведените през месеца аукциони потвърдиха устойчивата **тенденция за спад на доходността по целия спектър на дълговата крива**. Това бе съпроводено от намаляване стойността на рисковата премия срещу неплатежоспособност на страната. През периода януари 2012 – януари 2013 г. котировките на 5-год. CDS се понижиха от около 400 до 100 б.т. Междувременно според данните публикувани от ЕЦБ на 12 февруари, дългосрочният лихвен процент на България за януари се е свил спрямо предходния месец до 3.27%, което е близо до исторически най-ниската стойност на показателя от 3.22% регистрирана през ноември 2012 г. ▼

*Текущото издание на Месечния обзор на българската икономика е изготвен със статистически данни публикувани до 6 март 2013 г. Информация от бюлетина може да се ползва без специално разрешение, но с изрично позоваване на източника. Публикуваните оценки и коментари не следва да се считат за препоръка за вземане на определени инвестиционни решения.*

*Настоящият обзор, както и предишните издания, може да намерите на [интернет страницата на МФ](#). За препоръки и коментари, моля свържете се с дирекция Икономическа и финансова политика на адрес: София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102, както и на имейл: [secretary.evp@minfin.bg](mailto:secretary.evp@minfin.bg).*

## — ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

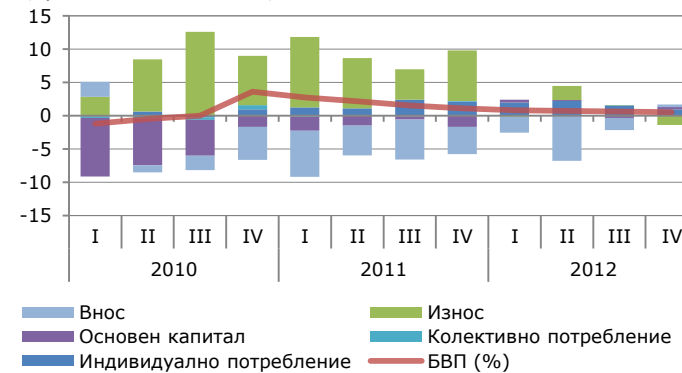
Според предварителните данни, **БВП през четвъртото тримесечие се повиши с 0.5% спрямо съответния период на предходната година, а за цялата 2012 г. ръстът на икономиката възлезе на 0.8%**. Растежът, който подобно на предходните тримесечия се дължеше на вътрешното търсене, се забави в края на годината. Крайното потребление се повиши с 1%, като разходите на домакинствата забавиха нарастването си до 1.9% при 2.4% през предходното тримесечие, поради по-слабия растеж на реалните заплати. Индивидуалното потребление на правителството имаше значителен спад от 4.4%. Инвестициите в основен капитал нараснаха с 1.5% на годишна база за последното тримесечие, а за цялата година ръстът им бе 0.8%, като по този начин записаха положителна промяна за първи път от 2008 г. насам. Износът през четвъртото тримесечие спадна с 2.1% в резултат на по-слабото търсене от страна на основните търговски партньори на България. Регистрирано бе както понижението на износа на стоки, така и значително по-бавен растеж при този на услуги. Вносът намаля с 0.5% поради спад при вноса на услуги, а този на стоки се повиши с 3.4%, подкрепен от вътрешното търсене.

**БДС нарасна с 0.6% през четвъртото тримесечие.** Селското стопанство отчете ръст от 2.3%. Добавената стойност в промишлеността нарасна с 3.7%, а в търговията, транспорта и хотелиерството – с 3.8%. Други дейности от сектора на услугите с положителен принос бяха *държавно управление и култура и развлечения*. Останалите сектори имаха отрицателен принос, като добавената стойност в *професионални дейности и научни изследвания* се понижи с 10.4%. Строителст-

вото спадна с 12.6%, поради отчетеното свиване в сградното строителство.

### Приноси за растежа на БВП

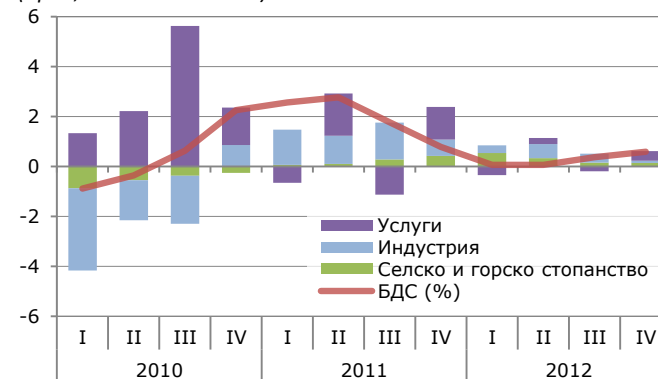
(пр.п., на годишна база)



Източник: НСИ

### Приноси за растежа на БДС

(пр.п., на годишна база)



Източник: НСИ

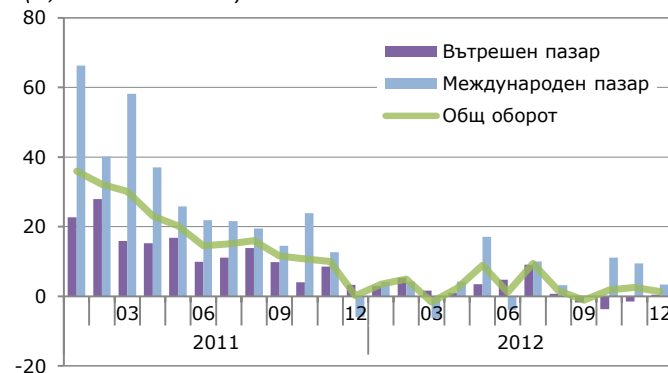
### Оборотът на промишлените предприятия отчете растеж

**от 1.4% на годишна база през декември.** За разлика от предходните месеци, когато регистрираният растеж се дължеше изцяло на благоприятното развитие при продажбите на външния пазар, в края на годината продажбите на вътрешния пазар също се върнаха към положителна територия. Несигурната външна среда продължи да оказва негативно въздействие върху оборота на външния пазар и растежът му се забави до 3.4%. Отчетеното нарастване се дължеше повече на ефект от по-ниската база през декември 2011 г., отколкото на отчетено положително развитие. Въпреки своя малък дял в общия оборот, производството на хартия и картон и изделия от хартия и картон имаше най-висок принос към растежа. След спада през последните три месеца, през декември промишлените продажби на вътрешния пазар нараснаха с 0.5% на годишна база. Основен принос за отчетения растеж имаше положителната динамика при производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия, което се характеризираше със спад през последните три месеца. Производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета също се отличаваше със сравнително висок положителен принос към общата динамика на оборота.

**Промишленото производство** отчете слабо повишение от 0.1% спрямо съответния месец на предходната година, но това положително развитие отново се дължеше отчасти на базов ефект, тъй като индустриалното производство започна да спада през декември 2011 г. От друга страна, настъпването на зимния сезон доведе до стабилен положителен принос на производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия за динамиката на общия индикатор.

### Оборот в промишлеността

(%, на годишна база)



Източник: НСИ

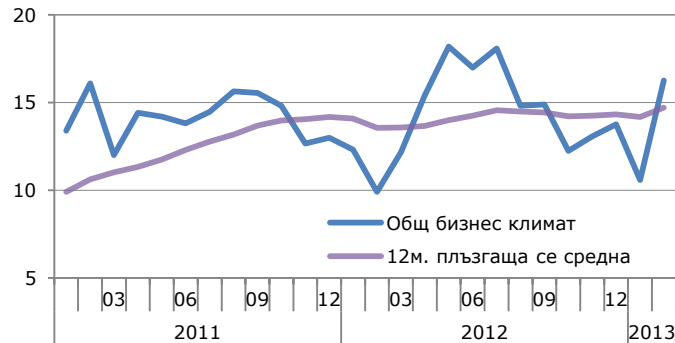
**Спадът при търговията на дребно** се задълбочи до 5.8% спрямо декември 2011 г. Подобрене се наблюдаваше единствено при продажбите на дребно в неспециализирани магазини с разнообразни стоки, които нараснаха с 1.3%, докато при търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия и търговията с текстил, облекло, обувки и кожени изделия не бе отчетена промяна спрямо дванадесет месеца по-рано. Както и през предходния месец, най-голям спад от 14% имаха продажбите на битова техника, мебели и други стоки, следвани от търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника с понижението от 13.2%.

След година на разнопосочна динамика, през декември **индексът на строителната продукция** се сви с 18.7% спрямо същия месец на предходната година. Това се дължеше основно на променената динамика при гражданското строителство, чиято продукция се понижи с 17.7%. В същото време, спадът

при сградното строителство се задълбочи до 19.5% на годишна база.

### Бизнес климат

(баланс на мненията)



Източник: НСИ

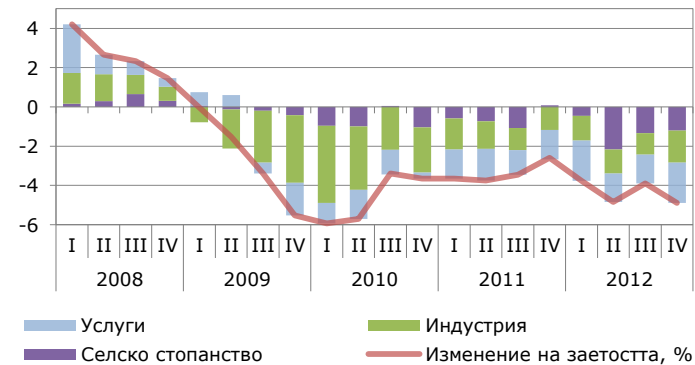
През февруари общият индикатор за **бизнес климата в страната** се повиши с 5.7 пр.п. спрямо януари. За пръв път от средата на 2012 г. подобрене бе наблюдавано във всички сектори на икономиката. Оценките на мениджърите за настоящата и бъдещата бизнес ситуация бяха благоприятни, както и по-оптимистични. Анкетираните имаха също и позитивни очаквания относно поръчките и търсенето през следващите месеци.

Ревизираните данни на НСИ (СНС) за **развитието на заетостта** в страната показаха по-голям спад на заетите от началото на 2012 г. През четвъртото тримесечие общият брой на заетите намалю с 4.9% на годишна база, което показва известно влошаване в сравнение със спадовете от между 3.8 и 4.8% от предходните тримесечия. Тези темпове на понижение бяха почти два пъти по-високи в сравнение с предварителни-

те данни, с което намалението на заетостта средно за годината се ускори до 4.3%. Ускорено свиване на заетите се наблюдаваше в по-голямата част от икономическите дейности, въпреки че селското стопанство имаше най-голям принос. Намалението на заетостта в търгуемия сектор (индустрия без строителство) се ускори от 3.3% през първото до 4.2% през четвъртото тримесечие, повлияно от неблагоприятната външна среда. Освобождаването на работници в строителството поддържаше двуцифрения си темп през повечето тримесечия, като общият спад на заетите в сектора възлезе на 10.4% през 2012 г.

### Изменение на заетостта и приноси по сектори

(пр.п., на годишна база)



Източник: АЗ

Заетостта в сектора на услугите също се влоши. Единствено в търговия, транспорт и хотели и ресторанти намалението на заетите отбеляза известно забавяне на годишна база, въпреки че средният спад остана над 3%. Икономическите дейности като създаване и разпространение на информация, финан-

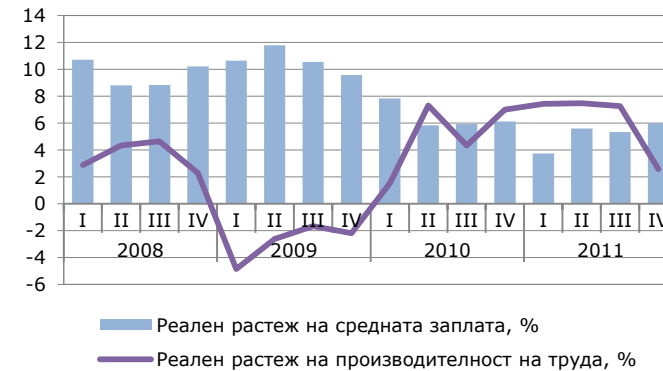
сови и застрахователни дейности и професионални и административни дейности, които според предварителните данни отчетоха увеличение на заетостта на годишна база и подкрепиха стабилизирането на общата заетост в услугите, сега отбелязаха понижение и допринесоха за общия спад на заетите в сектора.

Наблюдаваната от началото на годината тенденция при **доходите от труд** се запази и през четвъртото тримесечие на 2012 г. Средната работна заплата отчете номинален растеж от 8.5%, което бе съпоставимо с този през аналогичния период на предходната година, а в реално изражение показателят нарасна с 5.5%<sup>1</sup>. Повишението на доходите в обществения сектор се забави до 0.6%, докато прирастът на показателя в частния сектор бе съпоставим с този година по-рано, като възлезе на 10.7%. Развитието по икономически дейности показва, че и през четвъртото тримесечие на годината най-високи растежи бяха отчетени в сферата на услугите – търговия, хотели и ресторанти, операции с недвижими имоти, създаване и разпространение на информация и професионални дейности. Все пак, в последните две дейности се наблюдаваше значително забавяне на годишна база. В строителството, добивната и преработващата промишленост нарастването на заплатите бе значително по-ниско от средното за икономиката. Според данните от Наблюдението на предприятията, за цялата 2012 г. средната работна заплата се повиши с 11.7% и 9.1%, съответно в номинално и реално изражение. Наблюдаваното ускорение бе обусловено от значителната ревизия на данните за 2011 г., което доведе до отчитане на по-висок растеж на доходите. Последното бе най-силно изразено в

преработващата промишленост, транспорт, хотели и ресторанти и операции с недвижими имоти.

#### Динамика на реалната заплата и производителността на труда

(%, на годишна база)



Източник: НСИ

През четвъртото тримесечие **производителността на труда** се повиши с 5.5% в реално изражение<sup>2</sup>, а за цялата 2012 г. нарастването на индикатора възлезе на 5.4%. Последното повлия благоприятно върху развитието на **разходите за труд на единица продукция**, които се понижиха с 2% през годината. Възходящата динамика на производителността на труда бе обусловена преди всичко от търгуемия сектор, търговията и операции с недвижими имоти.

**Нивото на регистрираната безработица** се повиши до 11.9% през януари и превиши с 0.5 пр.п. стойността си от декември миналата година, както и с 0.8 пр.п. равнището си от януари 2012 г. Броят на безработните възлезе на 391.7

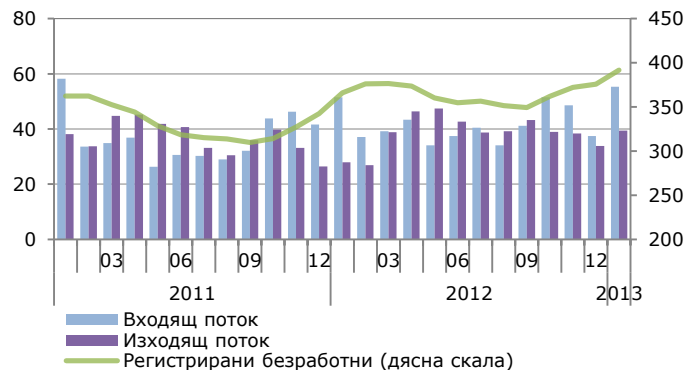
<sup>1</sup> Дефлиран с ХИПЦ.

<sup>2</sup> Показателят е изчислен като отношение между БВП по постоянни цени и броя на заетите лица (СНС).

хил. души и бе повлиян основно от динамиката на входящия поток безработни. Новорегистрираните в бюрата по труда нараснаха с 51.8% спрямо декември, което бе обусловено в значителна степен от освободените от работа от сектор държавно управление, следвани от търговията и преработващата промишленост. Изходящият поток безработни също се повиши спрямо предходния месец, в резултат изцяло на по-високия брой лица, намерили работа през месеца (21.9 хил. д.). Макар че първичният трудов пазар е традиционно свит в началото на годината, търсенето на труд се повиши и подкрепи по-големия брой на започналите работа там (7.3 хил. д.). Същевременно, активизирането на програмите за субсидирана заетост имаше най-голям принос за нарасналия брой на устроените на работа с помощта на трудовите посредници, които осигуриха заетост на нови 11.9 хил. д. безработни през януари.

#### Входящ, изходящ поток и брой безработни

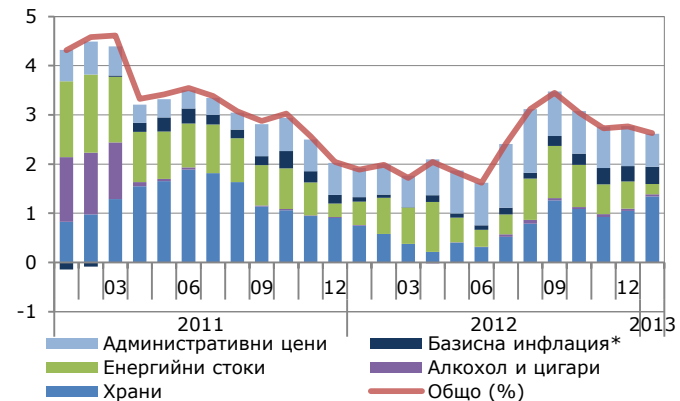
(хил. души)



Източник: АЗ

#### ХИПЦ и приноси по основни компоненти

(пр.п., на годишна база)



\* Услуги и неенергийни нехранителни стоки

Източник: НСИ, МФ

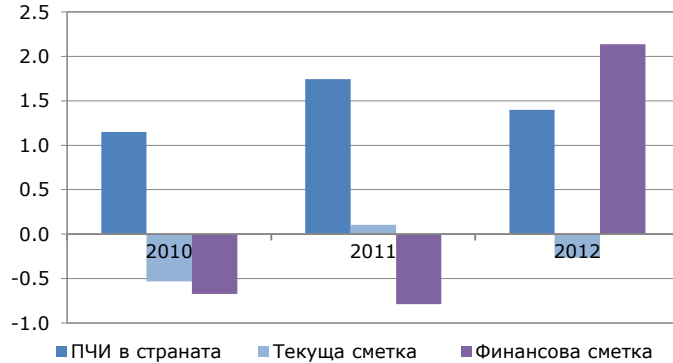
Според предварителните данни<sup>3</sup>, **потребителските цени през януари** се повишиха средно с 0.2% спрямо предходния месец, докато годишният ХИПЦ продължи да се забавя до 2.6%. Хранителните стоки поскъпнаха с 1.6% през месеца и имаха най-висок принос (0.35 пр.п.) за месечното изменение на общия индекс. Това бе почти изцяло в резултат на характерните сезонни повишения в цените на пресните зеленчуци, които нараснаха с 18.9% само през януари. От друга страна, цените на неенергийните промишлени стоки отново отчетоха понижение, най-вече поради зимните разпродажби на дрехи и обувки. По този начин базисната инфлация се понижи с 0.2% спрямо предходния месец, а приносът ѝ бе отрицателен

<sup>3</sup> Индексите за януари 2013 г. са предварителни, тъй като са изчислени с данни от домакинските бюджети за периода октомври 2011–септември 2012 г. Окончателните данни за ХИПЦ през януари ще бъдат обявени заедно с тези за февруари 2013 г.

в размер на 0.08 пр.п. Контролираните цени също регистрираха понижение, след като цените на природния газ и топло-енергията бяха намалени, съответно със 7.4% и 6.9%, което извади още 0.08 пр.п. от месечната инфлация.

### ПЧИ, текуща и финансова сметка

(януари–декември, млрд. евро)



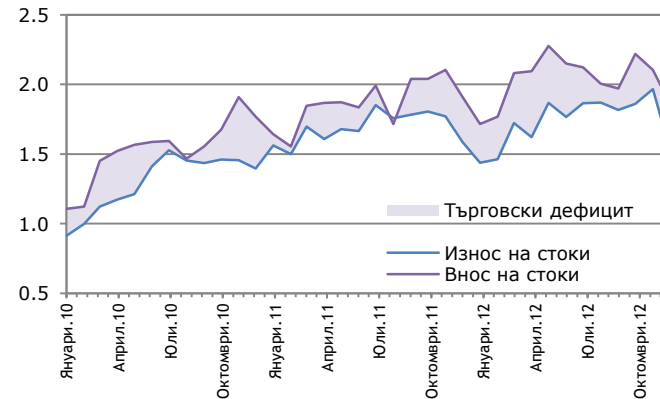
Източник: БНБ

**Текущата сметка** през декември отчете отрицателно салдо в размер на 300.8 млн. евро. Така натрупаният от началото на годината дефицит възлезе на 267.8 млн. евро или 0.7% от БВП в сравнение с излишък от 103.5 млн. евро за 2011 г. Основен принос за това имаше нарастването на **търговския дефицит** с 67% спрямо предходната година, като натрупаното отрицателно салдо за 2012 г. достигна 3 594.1 млн. евро. Вносът и износът отбелязаха отрицателен ръст на годишна база през месеца, възлизащ съответно на 3.4% и 2.5%, като търговският баланс остана почти непроменен спрямо нивото си година по-рано. Балансът по статията **Услуги** също не отбеляза значителна промяна на годишна база. Вносът на други услуги отчете спад от 47%, който беше почти напълно балан-

сиран от спада в износа им, главно поради намаление на износа и вноса на компютърни и информационни и други бизнес услуги. **Статията доход** бе отрицателна в размер на 254.6 млн. евро. Дефицитът нарасна с 46% спрямо съответния месец на предходната година, основно поради по-високия изплатен доход по преките чуждестранни инвестиции под формата на дивиденди и разпределена печалба. Отрицателното салдо по статията беше компенсирано от отчетения излишък по текущите трансфери. Последните нараснаха повече от два пъти на годишна база и възлязоха на 243 млн. евро, главно в резултат на получени средства от фондове на ЕС.

### Динамика на външната търговия

(млрд. евро)



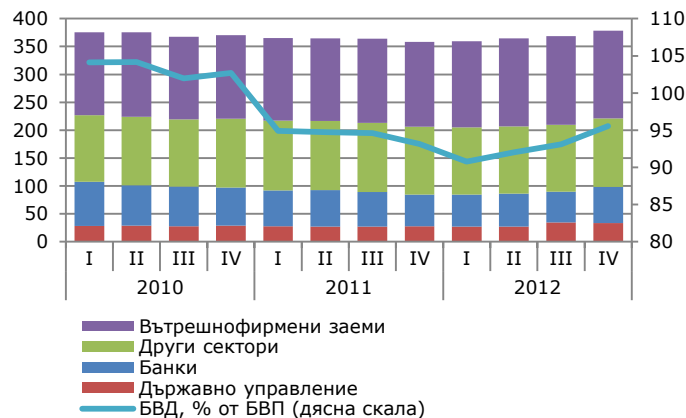
Източник: БНБ

През декември **балансът по финансовата сметка** възлезе на 468.6 млн. евро, с което натрупаното за годината салдо достигна 2.1 млрд. евро или 5.4% от БВП. Резидентите са изтеглили валута и депозити държани в чуждестранни финансови институции, което доведе до нетен приток на Други ин-



вестиции през месеца от 624.2 млн. евро. ПЧИ бяха отрицателни в резултат от изплащане на вътрешнофирмени заеми от банковия сектор. Нетните ПЧИ за годината възлязоха на 1.2 млрд. евро, което се равнява на 3.1% от БВП. Поради тримесечното отчитане, данните подлежат на ревизия, която традиционно е в посока на увеличение.

Структура на brutния външен дълг

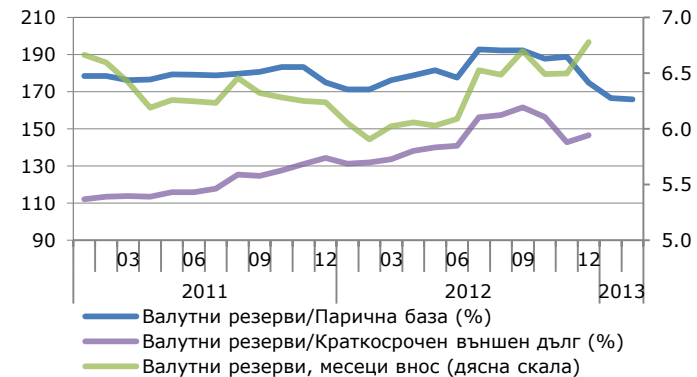


Източник: БНБ, МФ

**Брутният външен дълг** към края на декември възлезе на 37.8 млрд. евро или 95.4% от БВП, при 35.8 млрд. евро към същия месец на 2011 г. Изменението на годишна база бе резултат от увеличението на дълга на Държавно управление след емисията облигации на международните финансови пазари в началото на юли, както и от по-високата краткосрочна задължнялост на банковия сектор в резултат от операции през ноември. Дългът на частния нефинансов сектор намалѐа с 0.6 пр.п. до 31% от БВП през 2012 г., докато дългът от ПЧИ под формата вътрешнофирмено кредитиране остана почти

непроменен (39.7% от БВП). Анализът на нетните потоци за годината показва привличане на капитали от правителствения и банковия сектор и местните дъщерни компании в размер съответно на 579, 936 и 234 млн. евро. Други сектори нетно са изплатили задължения за 73 млн. евро.

Ключови отношения за валутния борд



Източник: БНБ, МФ

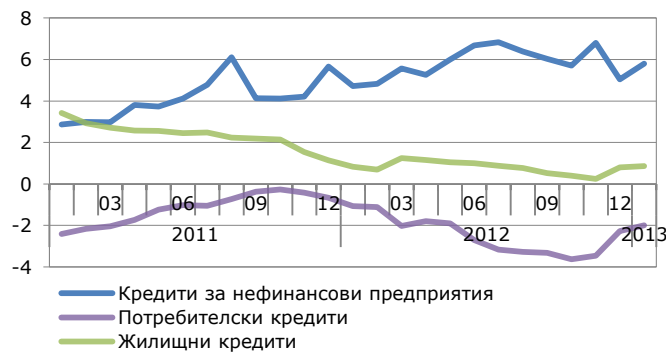
**Международните валутни резерви** се понижиха с 1.9% спрямо предходния месец, но запазиха положителен годишен темп на растеж от 8.8% и в края на февруари достигнаха 13.9 млрд. евро. Спадът им спрямо предходния месец се дължеше на намалението на депозита на правителството с 7.5% и на банковите резерви с 3.4%. Покритието на паричната база достигна 166% при 166.6% месец по-рано. Към края на декември 2012 г. международните резерви можеха да покрият 6.8 месеца внос на стоки и услуги или 146.7% от краткосрочния външен дълг на страната.

**Паричното предлагане** се понижи с 0.4% на месечна база през януари, след като сезонно ниското търсене на ликвид-

ност се отрази в намаление с 5.3% на парите извън ПФИ. Депозитите с договорен матуритет също допринесоха за спада на широките пари с понижение от 0.7% през месеца. Месечната динамика на паричното предлагане спомогна и за забавяне на годишния му темп на растеж от 8.5% в края на декември до 7.1% в края на януари. Общата сума на депозитите имаше сходно изменение с това на широките пари и растежът им на годишна база се понижи до 7.2% от 8.4% месец по-рано. Спрямо края на декември депозитите се увеличиха с 0.4% или 202.9 млн. лв.

### Кредит към частния сектор

(%, на годишна база)

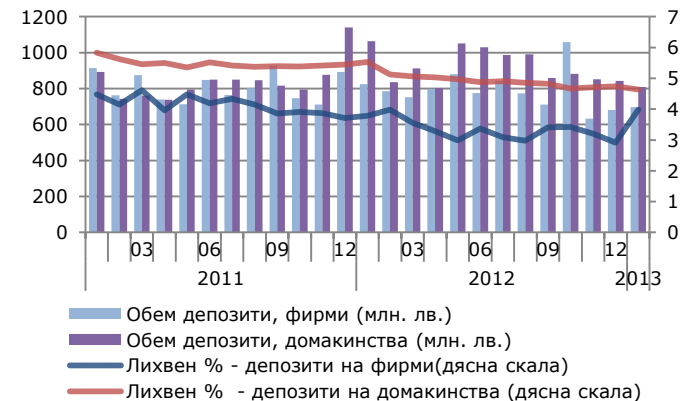


Източник: БНБ, МФ

**Кредитът за частния сектор** се ускори през януари, нараствайки с 3.5% спрямо година по-рано при 3% в края на декември. Това отново бе резултат от по-високия растеж на кредитите за нефинансови предприятия, който от 5% на годишна база в края на декември достигна 5.8% в края на януари. Макар и незначителен, положителен принос имаха и потребителските и жилищните кредити. Потребителските кре-

дити ограничиха спада си от 2.3% до 2% на годишна база, докато жилищните кредити нараснаха малко по-бързо (0.9% при 0.8% месец по-рано). Годишният темп на нарастване на лошите и реструктурирани кредити се забави до 4.8% в сравнение с 5.6% в края на предходния месец, но въпреки това делът им в общите кредити за нефинансови предприятия и домакинства се повиши с 12 б.т. до 18%.

### Лихвени проценти и обеми на срочни депозити в лева до 1 г.



Източник: БНБ, МФ

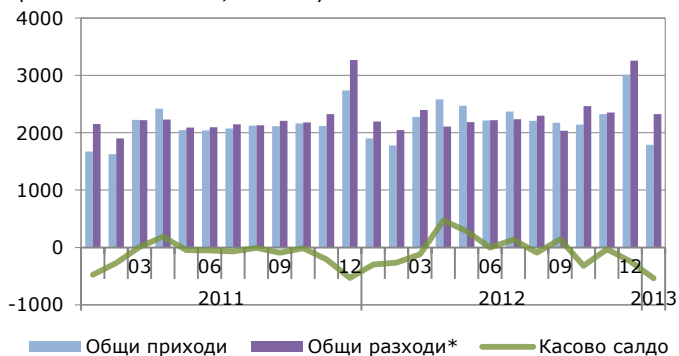
Среднопретегленият **лихвен процент по кредитите за нефинансови предприятия** се повиши с 1.6 пр.п. през януари, което се отрази в понижението от 14% на обема новоотпуснати за месеца кредити спрямо предходния. Цената на жилищните кредити се повиши само с 3 б.т., но обемът им отбеляза месечен спад с 34.9%. Средният процент по потребителските кредити се понижи с 43 б.т. и това спомогна за отпускането на 6.2% по-голям обем в сравнение с декември. Среднопретегленият **лихвен процент по депозити** в национална

валута бе с 36 б.т. по-висок през януари спрямо декември. В същото време възвращаемостта от деноминирани в евро и долари депозити се понижи съответно с 19 и 60 б.т. Общия размер на откритите през януари депозити достигна 3.1 млрд. лв. и бе с 0.6% по-малко в сравнение с декември.

**Дефицитът по КФП** на касова основа възлезе на 536.5 млн. лв. (0.7% от БВП) в края на януари или с 238.7 млн. лв. по-висок в сравнение със съответния месец на 2012 г. Основната причина за отчетения бюджетен резултат бяха по-ниските постъпления от данъчни приходи, както и по-високите с 5.8% на годишна база общи разходи по консолидирания бюджет.

#### Консолидиран бюджет

(месечна стойност, млн. лв.)



\* Вкл. вноската в бюджета на ЕС.

Източник: МФ

**Общите приходи и помощи** по КФП бяха в размер на 1 787.9 млн. лв., като нивото им се понижи с 5.9% на годишна база. Данъчните приходи бяха със 7.9% по-ниски, за което основно допринесе спадът на постъпленията от корпоративен данък, както и този на някои групи косвени данъци. Приходите от акцизи, данък върху застрахователните премии и ДДС

бяха по-ниски съответно с 15.4, 80.3 и 0.2% спрямо нивото им от същия период на предходната година, докато постъпленията от мита и митнически такси се повишиха с 30.1%. Освен традиционно по-ниските данъчни постъпления през първите месеци на годината, влияние за отчетените резултати в приходната част на бюджета имаха и някои промени в ЗКПО, ЗДДФЛ и други нормативни актове. В резултат на изменените нормативни срокове за начисляване и внасяне на някои видове данъчно-осигурителни задължения, съответната част от свързаните с тях приходи се очаква да постъпи в бюджета през следващите месеци. Неданъчните приходи и помощите се повишиха общо с 6.4%.

**Общите разходи** по КФП, включително вноската на България в бюджета на ЕС, се повишиха с 5.8% в номинално изражение спрямо януари 2012 г. и възлязоха на 2 324.3 млн. лв. Основен принос за нарастването им имаха социалните разходи и стипендии, чийто номинален растеж на годишна база бе 6.4%. Влияние оказа и повишението на разходите за лихви и заплати и възнаграждения на персонала, съответно с 23.6 и 10.1%, както и нарастването на капиталовите разходи с 24.3%. Намаление в размер на 115 млн. лв. спрямо година по-рано бе отчетено при плащанията за субсидии, като спадът им бе 69.7%.

**Фискалният резерв** в края на януари възлезе на 4.1 млрд. лв.

**Държавният дълг** в края на януари се равняваше на 16.2% от БВП, като нивото му се повиши с 2.9% спрямо същия месец на 2012 г. В структурата му, 6.3% от БВП бе нивото на външния дълг, 8.8% от БВП – на външния и 1.2% от БВП – на държавногарантирания дълг. ▼

— ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2009	2010	2011	2012	I'12	II'12	III'12	IV'12	08'12	09'12	10'12	11'12	12'12	01'13
<b>— БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ</b>															
БВП <sup>1</sup>	%, на год. база	-5.5	0.4	1.8	0.8	0.8	0.7	0.6	0.5						
Потребление	%, на год. база	-7.3	0.5	1.5	1.8	2.1	2.5	1.9	1.0						
Брутообразуване в основен капитал	%, на год. база	-17.6	-18.3	-6.5	0.8	2.2	0.7	-1.5	1.5						
Износ	%, на год. база	-11.2	14.7	12.3	-0.4	-0.1	3.3	0.0	-2.1						
Внос	%, на год. база	-21.0	2.4	8.8	3.7	3.4	9.8	2.6	-0.5						
Селско стопанство	%, на год. база	-9.5	-6.2	-1.1	3.5	9.5	5.9	2.7	2.3						
Индустрия	%, на год. база	-5.7	-6.3	5.8	0.8	1.1	1.9	1.2	0.3						
Услуги	%, на год. база	-1.3	4.4	0.7	-0.2	-0.5	0.4	-0.3	0.6						
Корективи	%, на год. база	-16.5	-0.5	0.2	3.8	7.4	3.7	1.3	0.9						
<b>— КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА</b>															
Промишлено производство	%, на год. база	-18.3	2.0	5.8	-0.9	-2.6	-0.1	0.0	-1.2	3.3	-4.2	-1.8	-1.8	0.1	
Оборот в промишлеността	%, на год. база	-20.2	14.1	17.2	2.8	2.0	4.1	3.3	1.9	1.7	-1.1	1.9	2.5	1.4	
Оборот в търговията на дребно	%, на год. база	-7.7	-8.4	-1.9	-2.3	-3.1	-0.6	-0.5	-5.0	1.0	-3.7	-4.4	-4.8	-5.8	
Строителна продукция	%, на год. база	-14.3	-14.5	-12.9	-0.8	-1.7	0.3	0.6	-2.4	1.5	-3.9	8.9	1.1	-18.7	
Общ бизнес климат	баланс	10.2	9.6	14.2	14.3	11.5	16.9	15.9	13.0	14.8	14.9	12.2	13.1	13.8	10.6
Промишленост	баланс	12.3	13.4	22.4	21.3	21.3	22.8	21.7	19.4	20.7	20.8	17.2	20.7	20.3	18.4
Търговия на дребно	баланс	13.5	10.1	17.3	16.4	10.5	18.1	17.8	19.3	16.1	19.7	17.9	16.7	23.1	10.9
Строителство	баланс	8.5	5.1	2.8	0.3	-4.1	4.2	3.0	-1.8	-0.7	3.4	0.5	-4.8	-1.2	-1.2
Услуги	баланс	5.1	5.6	5.9	12.2	8.2	16.4	15.4	8.8	17.3	9.7	8.4	12.0	6.1	6.4
<b>— ПАЗАР НА ТРУДА</b>															
Коефициент на икономическа активност (15+)	%	53.0	52.0	51.3		51.8	52.7	54.2	53.6						
Коефициент на заетост (15+)	%	49.4	46.7	45.6		45.1	46.2	47.9	47.0						
Заетост (НПС)	%, на год. база	-2.6	-4.7	-3.4	-4.3	-3.8	-4.8	-3.9	-4.9						
Безработица (НПС)	%	6.8	10.2	11.2		12.9	12.3	11.5	12.4						
Безработица (АЗ)	%	7.6	9.5	10.1	11.1	11.4	11.1	10.7	11.3	10.7	10.6	11.0	11.3	11.4	11.9
Номинална работна заплата	%, на год. база	11.8	6.4	5.8	11.7	8.9	8.4	8.8	8.5	8.9	9.1	9.9	7.6	8.0	

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2009	2010	2011	2012	I'12	II'12	III'12	IV'12	08'12	09'12	10'12	11'12	12'12	01'13
Реална работна заплата <sup>2</sup>	%, на год. база	9.1	3.3	2.4	9.1	6.9	6.5	5.6	5.5	5.6	5.5	6.7	4.8	5.1	
Производителност на труда (БВП на зает)	%, на год. база	-3.0	5.3	6.2	5.4	4.9	6.2	4.9	5.5						
Реални разходи на единица труд (БВП)	%, на год. база	8.1	2.7	-3.7	-2.0	2.8	-2.3	-1.4	-5.8						
<b>— ИНФЛАЦИЯ</b>															
Национален индекс на потребителските цени <sup>3</sup>	%, на год. база	2.8	2.4	4.2	3.0	2.0	1.6	4.0	4.2	3.9	4.9	4.4	3.9	4.2	4.4
Хармонизиран индекс на потребителски цени <sup>3</sup>	%, на год. база	2.5	3.0	3.4	2.4	1.9	1.8	3.0	2.8	3.1	3.5	3.0	2.7	2.8	2.6
Цени на производител на вътрешния пазар	%, на год. база	-4.3	7.2	8.6	5.3	4.8	4.2	6.0	6.1	7.1	6.6	6.9	6.4	5.1	2.6
<b>— КОНСОЛИДИРАН БЮДЖЕТ (С НАТРУПВАНЕ)</b>															
Приходи и помощи	млн. лв.	25 041	23 933	25 378		5 956	13 224	19 986		17 806	19 984	22 127	24 454	27 470	1 788
Общо разходи	млн. лв.	25 667	26 755	26 866		6 647	13 162	19 733		17 699	19 736	22 202	24 559	27 820	2 324
Вноса в бюджета на ЕС	млн. лв.	746	670	779		307	467	629		562	629	683	724	809	90
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	-626	-2 823	-1 488		-691	62	253		108	248	-74	-105	-350	-536
	% от БВП	-0.9	-4.0	-2.0		-0.9	0.1	0.3		0.1	0.3	-0.1	-0.1	-0.5	-0.7
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	10 641	11 778	12 826		13 053	12 942	14 732		14 693	14 736	14 753	14 810	14 683	13 080
	% от БВП	15.6	16.7	17.0		16.6	16.5	19.0		18.9	19.0	19.0	19.1	18.9	16.2
Фискален резерв	млн. лв.	7 673	6 012	4 999		4 531	5 062	7 172		6 914	7 172	6 640	6 756	6 081	4 144
	%, на год. база	-8.5	-21.6	-16.9		-3.6	-1.8	41.4		38.5	41.4	24.3	27.1	21.6	2.9
<b>— ФИНАНСОВ СЕКТОР</b>															
Международни резерви	млн. евро	12 919	12 977	13 349	15 552	13 192	13 866	15 507	15 552	15 049	15 507	15 094	15 096	15 552	14 190
Покритие на паричната база	%	195.2	179.8	175.1	174.9	176.3	177.7	192.3	174.9	192.3	192.3	187.9	188.9	174.9	166.6
Покритие на вноса	месеци	8.0	7.3	6.2	6.8	6.0	6.1	6.7	6.8	6.5	6.7	6.5	6.5	6.8	
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	100.2	115.3	133.8	146.7	133.6	140.9	161.7	146.7	157.5	161.7	156.5	142.7	146.7	
Паричен агрегат М1	%, на год. база	-8.8	0.8	14.4	9.5	17.2	13.4	12.6	9.5	10.7	12.6	11.1	13.6	9.5	5.3
Паричен агрегат М3	%, на год. база	4.2	6.2	12.2	8.5	10.7	10.2	8.8	8.5	8.8	8.7	8.6	10.1	8.5	7.1
Депозити	%, на год. база	7.6	6.6	13.2	8.4	11.0	10.2	8.7	8.4	8.5	8.6	8.5	10.1	8.4	7.2
Кредит към частния сектор	%, на год. база	3.8	1.1	3.3	3.0	3.1	4.1	3.5	3.0	3.9	3.5	3.3	3.9	3.0	3.5
Кредит към нефинансовите предприятия	%, на год. база	2.3	2.4	5.7	5.0	5.7	6.8	6.1	5.0	6.4	6.0	5.7	6.8	5.0	5.8
Кредит за домакинствата	%, на год. база	5.8	-0.8	-0.4	-1.0	-1.0	-1.1	-1.5	-1.0	-1.4	-1.5	-1.7	-1.7	-1.0	-0.8
Лихвен процент (краткосрочни кредити)	%	10.5	8.5	7.2	7.6	8.3	7.2	7.5	7.3	7.3	7.8	7.4	7.7	6.7	7.4

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2009	2010	2011	2012	I'12	II'12	III'12	IV'12	08'12	09'12	10'12	11'12	12'12	01'13
Лихвен процент (срочни депозити)	%	7.0	5.4	4.8	4.3	4.6	4.2	4.2	4.1	4.1	4.3	4.1	4.2	4.1	4.4
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.36	1.47	1.51	1.48	1.46	1.55	1.51	1.48	1.55	1.51	1.51	1.51	1.48	1.44
	ср. пер.	1.41	1.48	1.41	1.52	1.49	1.53	1.56	1.51	1.58	1.52	1.51	1.52	1.49	1.47
<b>— БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ</b>															
Брутен външен дълг	% от БВП	108.3	102.7	93.1	95.4	90.5	90.8	91.9		92.9	93.0	93.0	95.9	95.4	
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	32.1	30.2	27.7	28.0	27.5	27.2	26.0		25.9	26.0	26.1	27.8	28.0	
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	38.5	40.4	42.5	41.6	43.0	42.9	42.9		43.1	43.1	42.6	42.1	41.6	
<b>— ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС</b>															
Текуща сметка	млн. евро	-3 116	-533	104	-268	-553	-328	964	-350	398	270	-122	72	-301	
Текуща сметка, плъзгаща се база	% от БВП	-8.9	-1.5	0.3	-0.7	-0.7	-1.8	-1.8	-0.7	-2.4	-1.8	-1.7	-0.8	-0.7	
Търговски баланс	млн. евро	-4 174	-2 764	-2 156	-3 594	-939	-1 266	-548	-841	-137	-154	-359	-153	-329	
Търговски баланс, плъзгаща се база	% от БВП	-11.9	-7.7	-5.6	-9.1	-7.3	-9.0	-9.4	-9.1	-9.4	-9.2	-9.5	-9.0	-9.1	
Износ, f.o.b.	млн. евро	11 699	15 561	20 264	20 792	4 625	5 256	5 550	5 361	1 869	1 816	1 859	1 968	1 533	
	%, на год. база	-23.1	33.0	30.2	2.6	-2.8	6.1	3.0	3.8	6.4	1.9	3.0	11.1	-3.4	
Внос, f.o.b.	млн. евро	15 873	18 325	22 420	-24 386	-5 565	-6 522	-6 098	-6 202	-2 006	-1 970	-2 218	-2 121	-1 862	
	%, на год. база	-33.3	15.4	22.3	-208.8	10.3	17.0	6.1	2.4	16.9	-3.4	8.7	0.8	-2.5	
Капиталова сметка	млн. евро	477	291	497	543	21	44	150	328	-4	33	-82	176	234	
Финансова сметка	млн. евро	1 163	-673	-788	2 138	-45	928	711	544	29	121	-41	116	469	
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	2 505	977	1 577	1 229	470	399	397	-38	316	2	-98	164	-104	
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	-619	-635	-354	-873	-371	-57	735	-1 180	-207	-66	-55	-1 078	-47	
Други нетни инвестиции	млн. евро	-704	-990	-1 946	1 816	-138	592	-415	1 776	-78	187	121	1 031	624	
Промяна в международните резерви на БНБ <sup>4</sup>	млн. евро	650	384	-159	-2 161	176	-639	-1 483	-215	-105	-392	336	5	-556	

(1) По цени от 2005 г, сезонно изгладени данни с корекция за разлики в броя на работните дни; (2) Дефлирани с ХИПЦ; (3) Данните за януари 2013 г. са предварителни; (4) (-) повишение, (+) понижение в резервите на БНБ.

## — ОБЗОР НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ

Проведените през месеца аукциони потвърдиха започналата в средата на 2012 г. устойчива тенденция за спад на доходността по целия спектър на дълговата крива. Това бе съпроводено от намаляване стойността на рисковата оценка на държавата. През периода януари 2012-януари 2013 г. котировките на 5г. CDS - рисковата премия срещу неплате-жоспособност на страната ни - се понижиха от около 400 до 100 б.т. Междувременно според данните публикувани от ЕЦБ на 12 февруари, дългосрочния лихвен процент на България през януари се е свил спрямо предходния месец до 3.27%, което е близо до ре-гистрираната исторически най-ниска стойност на показателя от 3.22% през ноември 2012 г.

**МФ отчете най-ниската доходност по 10.5-годишните бенчмаркови облигации**

На проведения на 4 февруари аукцион за ДЦК, доходността по облигациите с падеж юли 2023 г. достигна 3.26%. Това бе понижение от 17 б.т. в сравнение с доходността при пускането на емисията в обръщение през януари т.г., а спредът спрямо германските федерални облигации се сви до 1.55 пр.п. След този аукцион общият обем на емисията в обръщение достигна 100 млн. лв. При предложено количество от 50 млн. лв., участниците заявиха по-ръчки за близо 106 млн. лв. Интересът на банките беше най-голям, като те придобиха половината от общия одобрен номинал. Пенси-онните фондове също бяха активни, като придобиха 26.8%, а ин-вестиционните посредници и застрахователните компании, съот-ветно 16.6% и 6.6% от предложеното количество.

МФ преотвори 7-годишната облигация, деноминирана в евро, на проведения на 11 февруари аукцион. Доходността в този матуритетен сегмент достигна исторически най-ниската си стойност от 2.42%, което бе намаление от 12 б.т. в сравнение с първоначалното пласиране на облигацията на 14 януари т.г. Спредът спрямо германски федерални облигации също продължи да намалява до 143 б.т. Аукционът премина при засилен интерес от страна на участниците, като регистрираният коефициент на покритие бе 2.9. Разпределението на закупеното количество книжа по видове инвеститори бе както следва: банки - 67%, пенсионни фондове - 13%, договорни фондове - 10% и други - 10%.

**Доходността по 7-годишните ДЦК деноминирани в евро достигна 2.42%**

**МФ преотвори 5-годишните облигации деноминирани в лева на 18 февруари**

МФ преотвори и емитираната на 23.01.2013 г петгодишната облигация, деноминирана в лева. Коефициентът на покритие на проведения на 18 февруари аукцион достигна 1.72, при предложено количество от 45 млн. лв. Участие взеха всички първични дилъри на ДЦК. От тях банките придобиха 87.2% от общото одобрено количество, следвани от пенсионните фондове с 12.2%. Доходността остана стабилна в размер на 1.99%.

В условията на вътрешна политическа несигурност, МФ пласира успешно шестмесечна емисия ДЦК в обем от 800 млн. лв. на проведения на 20 февруари аукцион. Въпреки значителния обем на предложените за продажба съкровищни бонове за мащабите на вътрешния пазар, бяха заявени поръчки за 1.15 млрд. лв. Банките придобиха най-голям дял от предложеното количество (81.3%), следвани от пенсионните фондове (9.5%) и други инвеститори (9.2%). Постигнатата средна годишна доходност бе 1%. За сравнение, на последния проведен аукцион за продажба на шестмесечни съкровищни бонове през 2011 г. регистрираната доходност бе в размер на 1.38%.

**МФ успешно пласира шестмесечна емисия съкровищни бонове в обем от 800 млн. лв.**

Размер на държавния дълг, млн. евро

Структура	31.12. 2010	31.12. 2011	31.09. 2012	31.10. 2012	30.11. 2012	31.12. 2012	31.01. 2013
Вътрешен държавен дълг	2011.5	2458.3	2451.9	2489.8	2547.5	2546.7	2591.1
Външен държавен дълг	3373.5	3487.6	4524.3	4504.6	4487.6	4444.5	3605.1
Общо държавен дълг	5385.0	5945.9	6976.2	6994.4	7035.1	6991.2	6196.1
Общо държавен дълг/БВП	14.9	15.5	17.6	17.6	17.7	17.7	15.0

**Стабилното ниво на държавния дълг е от първостепенно значение за държавните финанси**

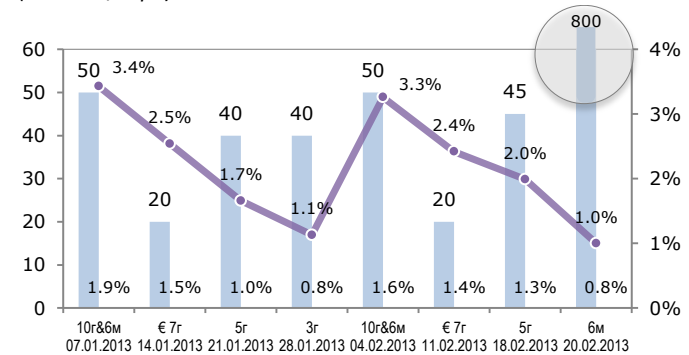
Номиналният размер на държавния дълг в края на януари възлезе на 6 196.1 млн. евро, в това число вътрешен дълг от 2 591.1 млн. евро и външен дълг от 3 605.1 млн. евро. В номинално изражение дългът се понижи с 795.1 млн. евро в сравнение с нивото му в края на предходния месец. Това бе резултат преди всичко на намаляване размера на външния дълг след извършените плащания в размер на 818.5 млн. евро по емисия глобални облигации, деноминирани в евро с падеж 15.01.2013 г. В края на януари съотношението държавен дълг към БВП бе 15%.

**Валутната структура на държавния дълг не генерира рискове, свързани с неговото обслужване**

Делът на дълга, деноминиран в евро, спадна до 55.1%, докато този в лева, щатски долари и други валути се увеличи спрямо предходния месец, съответно до 29.1%, 14% и 1.8%.

Резултати от последните проведени аукциони на ДЦК

(млн. лв./евро)



оригинален матуритет и дата на аукциона

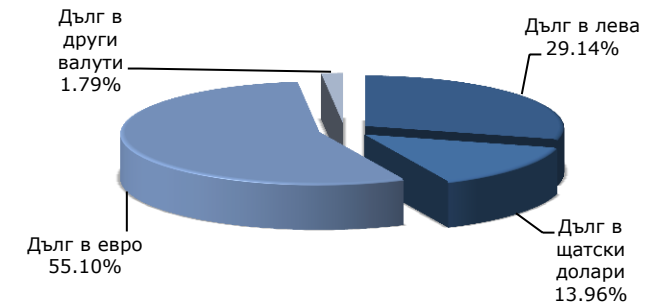
- Емитирано количество
- Спред спрямо германски облигации
- Годишна доходност (дясна скала)

Допълнителни данни за резултатите от аукционите се съдържат на интернет страницата на Българска народна банка, която е фискален агент на правителството [www.bnb.bg](http://www.bnb.bg)

Източник: МФ

Валутна структура на държавния дълг

(към 31 януари)

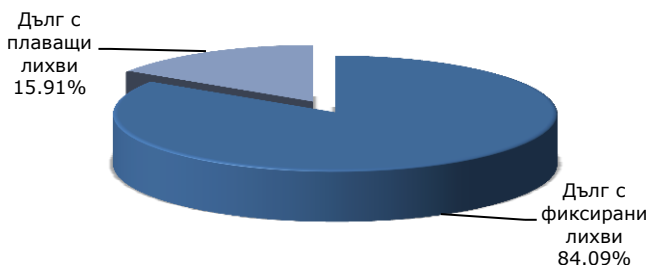


Източник: МФ



### Лихвена структура на държавния дълг

(към 31 януари)



Източник: МФ

Към края на януари делът на дълга с плаващи лихви регистрира увеличение спрямо декември и достигна 15.9%, а дългът с фиксирани лихви се понижи до 84.1%.

*Лихвената структура на държавния дълг осигурява предсказуемост на необходимите за неговото обслужване средства*

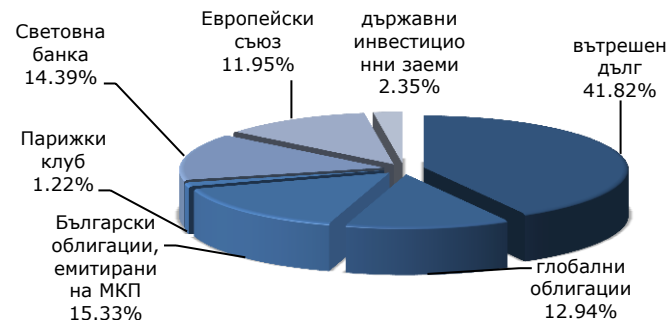
**Портфейлната структура на държавния дълг е друг ключов показател за успешната политика при управлението на дълга**

В структурата на дълга по кредитори, с най-голям относителен дял през януари бе вътрешният дълг – 41.8%, следван от българските облигации, деноминирани в евро, емитирани на международните капиталови пазари – 15.3%, Световна Банка – 14.4%, глобални облигации – 12.9%, Европейски съюз – 12% и Парижки клуб – 1.2%.▲

Изчерпателна информация за българския държавен дълг, включително месечни бюлетини и годишни прегледи, могат да бъдат намерени на интернет страницата на Министерство на финансите на [този адрес](#).

### Структура на държавния дълг по кредитори

(към 31 януари)



Източник: МФ